

- Q.1. B. Answer in one Sentence (Any 5) (10)**
1. Define the term 'Management'.
 2. What is Departmentation?
 3. What do you mean by Delegation of Authority?
 4. What is the full form of TQM?
 5. Define the term 'Planning'.
 6. What do you mean by Forecasting?
 7. What is Centralisation?
- Q. 2) Write Short Note (Any 4) (20)**
1. Levels of Management
 2. Essential qualities of a good Leader
 3. Management of change
 4. Functions of Lower Management
 5. Elements of Directions
 6. Principles of Organisation
- Q. 3) Answer the following question in 150 words. (any 3) (30)**
1. Explain the advantages and limitations of MBO.
 2. Explain the techniques of forecasting.
 3. Describe the process of Planning.
 4. Discuss McGregor's Theory X and Theory Y.
 5. Explain the Functions of Management.
- Q. 4) Answer the following question in 300 words. (any 2) (30)**
1. Difference between Traditional Management and Professional Management.
 2. Elaborate Maslow's Need Of Hierarchy theory in detail.
 3. Management is a Science, Art and Profession. Explain.
 4. What is TQM ? Explain the advantages and limitations of TQM.

मराठी रूपांतर

- सूचना :** १) सर्व प्रश्न अनिवार्य
२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र. १. अ खालील प्रश्नांचे योग्य पर्याय निवडा. (कोणतेही १०) (१०)**
१. व्यवस्थापन एक शास्त्र आहे हे प्रथम सांगणारा ---- हा होता.
अ) एलटन मेयो
ब) हॅन्री फेयॉल
क) एफ. डब्ल्यू टेलर
ड) पीटर ड्रुकर
 २. व्यवस्थापन तेव्हा सुरु होते जेव्हा मानव ---- मध्ये राहायला लागला.
अ) झोपडी
ब) बिल्डींग
क) हाऊस
ड) समूहा
 ३. ----- हे व्यवस्थापनातील नवीन तत्त्वज्ञान आहे.
अ) सघंटना
ब) प्रेरणा
क) नियोजन
ड) एम.बी. ओ
 ४. ---- म्हणजे ईतरांच्या क्रियांना मार्गदर्शन करण्याचे निर्णय घेण्याचे सामर्थ्य होय.
अ) निर्णय करणे
ब) संवाद
क) नियोजन
ड) नियंत्रण
 ५. वर्तमान आणि भविष्य यातील ---- हा दुवा आहे.
अ) प्रेरणा
ब) नियोजन
क) नेतृत्व
ड) निर्णय घेणे

६. ----- क्षेत्रामध्ये अनुवांशिक व निष्कर्षक उद्योगांचा समावेश होतो.
 अ) प्राथमिक ब) दुय्यम
 क) दर्जा ड) या सर्व
७. ----- प्रेरणा तंत्र आहे.
 अ) पैसा ब) कार्यपध्दतीची गुणवत्ता
 क) नोकरी संपन्नता ड) या सर्व
८. व्यवस्थापन हा ----- या संयोजन आहे.
 अ) कला ब) शास्त्र
 क) व्यवसाय ड) या सर्व
९. व्यवसायातील भविष्यातील क्रियाचे परीक्षण द्वारे होते.
 अ) निर्णय ब) अंदाजपत्रक
 क) नफा ड) नियोजन
१०. ----- हा व्यक्ति आणि गट यांच्याशी संबंधित अस्पृश्य घटक आहे.
 अ) मानसिक धैर्य ब) प्रेरणा
 क) दिग्दर्शन ड) नियंत्रण
११. ----- नेतृत्वाची शैली आहे.
 अ) राज्यकर्ते ब) लोकशाहीवादी
 क) नियंत्रणमुक्त ड) या सर्व
१२. व्यवसायिक उद्योजक आणि ----- यामधील दुवा आहे.
 अ) पैसा ब) ग्राहक
 क) व्यवसाय ड) उद्योग
१३. हॉर्थार्न प्रयोगाचे विभाजन ----- टप्प्यां मध्ये केले गेले आहे.
 अ) ४ ब) ३
 क) २ ड) ५

प्र. १. ब एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही ५)

(१०)

१. 'व्यवस्थापन' या संज्ञेची व्याख्या द्या.
२. विभागीकरण म्हणजे काय ?
३. 'अधिकार प्रदान' म्हणजे काय ?
४. TQM ह्याचे सविस्तर रूप सांगा.
५. 'नियोजन' या संज्ञेची व्याख्या द्या.
६. अंदाज वर्तविणे म्हणजे काय ?
७. 'केंद्रिकरण' काय आहे ?

प्र. २) टीपा लिहा. (कोणतेही ४)

(२०)

१. व्यवस्थापनाची पातळी
२. कुशल नेतृत्वाचे गुण
३. बदलाचे व्यवस्थापन
४. कनिष्ठ व्यवस्थापनाची कार्ये
५. निर्देशनाचे घटक
६. आयोजन करण्याचे तत्त्व

प्र. ३) खालील प्रश्नांची १५० शब्दांत उत्तरे द्या. (कोणतेही ३)

(३०)

१. एम. बी. ओचे फायदे आणि मर्यादा स्पष्ट करा.

२. अंदाज वर्तवण्याचे तंत्र सविस्तर स्पष्ट करा.
३. नियोजनाचे प्रक्रिया स्पष्ट करा.
४. मॅग्रेअरच्या य सिध्दांत आणि क्ष सिध्दांत स्पष्ट करा.
५. व्यवस्थापनाचे कार्य समजावून सांगा.

प्र. ४)

खालील प्रश्नांची ३०० शब्दांत उत्तरे द्या (कोणतेही २)

(३०)

१. परंपरागत व्यवस्थापन आणि व्यावसायिक व्यवस्थापन यातील फरक स्पष्ट करा.
२. मॅस्लोचा गरज उतरंहीचा सिध्दान्त स्पष्ट करा.
३. व्यवस्थापन ही एक कला आणि व्यवसाय आहे हे स्पष्ट करा.
४. टीक्यूएम म्हणजे काय ? टीक्यूएम चे फायदे आणि मर्यादा स्पष्ट करा.
